

Οικογένεια και σχολείο: ας συνεργαστούμε!



Σχολείο και οικογένεια αποτελούν δύο διαφορετικά συστήματα, τα οποία συναντιούνται έχοντας ως κοινό σημείο το παιδί και ως στόχο τη διαπαιδαγώγηση και την κοινωνικοποίησή του. Ο ρόλος τους μπορεί να είναι διαφορετικός, αλλά εξίσου σημαντικός. Η συνεργασία και η επικοινωνία μεταξύ τους αποτελεί μια αναγκαιότητα και έχει σημαντικά οφέλη.

Οι εκπαιδευτικοί συχνά ρωτούν τι μπορούν τα σχολεία να κάνουν, ώστε οι οικογένειες να υποστηρίξουν τις αξίες και τις πρακτικές τους. Από την άλλη πλευρά, οι οικογένειες συχνά ρωτούν πώς θα βρουν ένα σχολείο που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τις φιλοδοξίες τους για τα παιδιά τους. Λιγότερο συχνά, τα σχολεία και οι οικογένειες ρωτούν πώς να συνεργαστούν μαζί για να προάγουν τις εκπαιδευτικές εμπειρίες και επιδόσεις των παιδιών.

Σχολείο και οικογένεια αποτελούν δύο διαφορετικά συστήματα, τα οποία συναντιούνται έχοντας ως κοινό σημείο το παιδί και ως στόχο τη διαπαιδαγώγηση και την κοινωνικοποίησή του. Ο ρόλος τους μπορεί να είναι διαφορετικός, αλλά εξίσου σημαντικός. Έτσι, με έναν τρόπο τα συστήματα αυτά λειτουργούν συμπληρωματικά και εξαρτώνται το ένα από το άλλο. Η συνεργασία και η επικοινωνία μεταξύ τους αποτελεί μια αναγκαιότητα και έχει σημαντικά οφέλη.

Μεταξύ των ωφελειών που αφορούν στα παιδιά, αναφέρονται στη βιβλιογραφία:

- καλύτερη σχολική επίδοση και μεγαλύτερη γνωστική ανάπτυξη
- θετικότερη στάση απέναντι στο σχολείο, μεγαλύτερες φιλοδοξίες και γενικότερα θετικές συμπεριφορές
- μεγαλύτερη επιμονή στην ολοκλήρωση εργασιών και μια ενισχυμένη αίσθηση ευθύνης για τη μάθηση
- πιο θετική εικόνα εαυτού

- αίσθηση ασφάλειας που ενισχύει την εξερεύνηση, τον πειραματισμό και τη μάθηση

Θα πρέπει να σημειώσουμε, ωστόσο, ότι τα οφέλη αυτής της συνεργασίας δεν αφορούν μόνο στα παιδιά, αλλά και στους εκπαιδευτικούς, τα σχολεία, τους γονείς και ολόκληρη την κοινωνία. Μέσα από τη συνεργασία με το σχολείο, οι γονείς αισθάνονται ότι είναι γνώστες της σχολικής ζωής του παιδιού τους, συμμετέχουν στη μάθησή του και υποστηρίζουν καλύτερα το εκπαιδευτικό έργο. Όσο για τα σχολεία και τους εκπαιδευτικούς, είναι σε θέση να γνωρίσουν καλύτερα το κάθε παιδί και να προγραμματίσουν τη διδασκαλία προς όφελος όλων, αισθάνονται ότι αναγνωρίζεται το έργο τους και μπορούν να αντιμετωπίσουν καλύτερα εμπόδια και πρακτικές δυσκολίες, έχοντας στο πλευρό τους, τους γονείς των μαθητών τους. Η σχέση που αναπτύσσεται ανάμεσα στα δύο συστήματα επηρεάζει σε σημαντικό βαθμό τον τρόπο με τον οποίο οι γονείς θα εμπλακούν στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η γονεϊκή εμπλοκή στο σχολείο μπορεί να πάρει διάφορες μορφές:

- υποστήριξη της μελέτης στο σπίτι
- εποπτεία συμπεριφορών που συνδέονται με τη σχολική εργασία (π.χ. εξωσχολικές δραστηριότητες και άλλα ενδιαφέροντα)
- συμμετοχή στις συναντήσεις γονέων και εκπαιδευτικών
- εθελοντική συμμετοχή σε σχολικές δραστηριότητες και εκδηλώσεις
- εμπλοκή σε συλλόγους γονέων
- συμμετοχή σε συνεργασίες σχολείου και κοινότητας

Σύμφωνα με έρευνες, φαίνεται πως όλες οι μορφές γονεϊκής εμπλοκής συμβάλλουν στη διαμόρφωση μιας εποικοδομητικής συνεργασίας και μπορεί να έχουν σημαντική θετική επίδραση στη μάθηση των παιδιών. Οικογένειες και σχολεία, προκειμένου να επιτύχουν μια αρμονική συνεργασία, χρειάζεται συχνά να ξεπεράσουν ορισμένα εμπόδια.

Εμπόδιο: Πρακτικές δυσκολίες. Συχνά, οι οικογένειες βιώνουν έντονη πίεση, καθώς χρειάζεται να ανταποκριθούν σε απαιτητικά προγράμματα. Το άγχος λόγω εργασίας, οικονομικών πιέσεων και έλλειψης χρόνου, αλλά και η δυσκολία πρόσβασης στο χώρο του σχολείου μπορεί να είναι οι λόγοι για τους οποίους οι οικογένειες δεν εμπλέκονται ενεργά στη σχολική ζωή.

Εναλλακτικές λύσεις:

- Συναντήσεις εκπαιδευτικών-γονέων σε πρωινές και απογευματινές ώρες
- Συναντήσεις σε διαφορετικούς χώρους (βιβλιοθήκη, δημοτική αίθουσα...)
- Ενημερωτικά φυλλάδια προς τους γονείς για τις δραστηριότητες εντός τάξης
- Τηλεφωνική επικοινωνία

Εμπόδιο: Προηγούμενες αρνητικές εμπειρίες. Οι προηγούμενες αρνητικές εμπειρίες γονέων-εκπαιδευτικών μπορεί να τους κάνουν να διατηρούν μια επιφυλακτική στάση ή να αποφεύγουν την επαφή. Ίσως να αισθάνονται ότι θα αμφισβητηθούν ως προς την επάρκεια τους να υποστηρίξουν το ρόλο τους (γονεϊκό ή εκπαιδευτικό αντίστοιχα) ή ότι αυτή η συνεργασία δεν έχει κάτι να προσφέρει. Επιπλέον, εμπειρίες γονέων και εκπαιδευτικών από τη δική τους εκπαίδευση μπορεί να επηρεάζουν τη στάση τους.

Εναλλακτικές λύσεις:

- Τακτική επικοινωνία για να αναπτυχθεί μια σχέση εμπιστοσύνης και ασφάλειας
- Συμμετοχή/ συνεισφορά γονέων μέσα στην τάξη ανάλογα με τις ικανότητες και τα ενδιαφέροντα τους
- Αποφυγή απόδοσης ευθυνών για αποτυχίες ή αρνητικά συμβάντα
- Επικοινωνία με αφορμή θετικά γεγονότα (όχι μόνο όταν συμβαίνει κάτι αρνητικό!)

Εμπόδιο: Διαφορετικές αξίες και πεποιθήσεις. Οικογένειες και σχολεία μπορεί να έχουν διαφορετικές αντιλήψεις και αξίες σχετικά με τη διαπαιδαγώγηση των παιδιών και την εκπαίδευσή τους. Αυτό μπορεί να δυσκολεύει την εύρεση κοινών στόχων και να μεταφέρει στα παιδιά ένα αμφίσημο μήνυμα σχετικά με τη συμπεριφορά και την προσπάθεια τους στο σχολείο.

Εναλλακτικές λύσεις:

- Έμφαση στις διαφορές ως ένα θετικό σημείο, το οποίο προωθεί την ανάπτυξη και τη μάθηση των παιδιών
- Ανταλλαγή πληροφοριών για το παιδί, σκέψεων και προβληματισμών
- Προσπάθεια να αντιληφθούμε την οπτική του άλλου
- Σχεδιασμός από κοινού και λήψη αποφάσεων που εξυπηρετούν τις ανάγκες όλων (μαθητών, εκπαιδευτικών και γονέων)
- Ενημερωτικό φυλλάδιο για τους κανόνες και τη λειτουργία του σχολείου με οδηγίες για τον τρόπο που μπορούν οι γονείς να συνεισφέρουν

Βιβλιογραφία: • Christenson, S.L. (2004). The family-school partnership: An opportunity to promote the learning competence of all students. *School Psychology Review*, 33(1), 83-104.

• Hoover-Dempsey, K.V. & Walker, J.M.T. (2002). Family-school collaboration. Paper prepared for the Research Committee of the Metropolitan Nashville/Davidson County Board of Public Education.

Επιμέλεια

άρθρου:

Λία Πεϋρέτ, Ειδική Παιδαγωγός, Επιστημονική Συνεργάτης Κέντρου Λόγου και Μάθησης «Λεξιμάθεια»

Πηγή: <https://leximathia.gr/oikogeneia-kai-scholeio-as-synergastoyme/>